

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Quod domus illa, quam sapientia sibi ædificauit, sit corpus Christi, & quod
in istam domu[m] processio spiritus sancti tertio celebrata sit, primo ad
ēdificandum, secundo ad exornandum, tertio ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

RVPERTI ABBATIS

TVITIENSIS DE GLORIFICATIONE TRI-

nitatis, & processione sancti spiritus. Liber .IX.

¶ De eo quod scriptum est, sicut qui mel comedit multum, non est ei bonum: sic qui scrutator est maiestatis, opprimetur a gloria, & quod scripturas scrutari non idem sit quod scrutatorem esse maiestatis. Cap. .I.

Prover. 25.

Eccle. 5.

Premiū laboris post hanc uitam.

Iob. 35.

Argumentum huius libri noni. Prover. 9.

LORIFICATIONEM TVAM LO-

quentes reuerenda Trinitas unus deus, iam dudū sub uirga timoris tui pauemus, dū & tua laude nunquā cessandū & nihilominus multiloquiū esse cauendū nō ignoramus. Scriptū est em̄, sicut qui mel comedit multū, non est ei bonū: sic qui scrutator est maiestatis, opprimetur a gloria. Et alibi. Deus em̄ in cælo, & tu super terram, iccirco pauci sint sermones tui. Attamen, nunquid scrutari scripturas, id est quod scrutatorem esse maiestatis? Aut ei, qui quod loquitur, nō loquitur extra regulā siue autoritatē scripturarū, ueritatis, nunquid recte dicas, non pauci, sed multi sunt sermones tui? Cœptam igitur laudationē domini adhuc loquetur

os meum, & hoc opus iam octo libellis protrahctum, in isto nono libello concludam. ¶ Quod cum fecero, d̄ spiritus, patris & filij, quæ merces huius operi? Immo quæ gratia, pro ista gratia? Liceat homini interiori suam intentionem siue expectationem breuiter & occulte significando, uti uerbis beati Iob. Duo tantum (inquit) ne facias mihi, & tunc a facie tua non abscondar. Manum tuam longē fac a me, & fortitudo tua non me terreat. Quod est dicere. De peccatis meis uindictam non sumas, & principes tenebrarum mihi non occurrant, & tunc in exitu suo dicet anima mea, beneficij largitate exhilarata. Ecce quod cupiui iam uideo, quod speraui iam teneo, ab eius facie non sum abscondita post exuitas corporis, quem in corpore posita tota dilectione fidei dilexi. ¶ Huius igitur libri ultimi materia tu mihi esto domus sanctissima, cum tuis septem columnis quam sapientia sibi edificauit. Nam tui quidem in superioribus loco quodam memini, sed septem columnarum sacramentum, quod fere omnibus notum est, hucusque distuli, noticiæ communis siue usitatae lectioni supererogare cupiens aliquid in domo ista, quæ est templum corporis dominici, ad laudem spiritus sancti a patre & filio procedentis.

¶ Quod domus illa, quam sapientia sibi edificauit, sit corpus Christi & quod in istam domum processio spūs sancti tertio celebrata sit, primo ad edificandum, secundo ad exornandum, tertio ad dedicandum. Cap. .II.

3. Reg. 7. 8.

Ic ergo in primis illud memorare libet, quia in domum istam processio spiritus sancti tertio celebrata est, secundum typum domus illius siue templi manufacti, quod Salomon magna sapientia edificauit, mira gloria decorauit, magna solennitate dedicauit. Etenim spiritus sanctus domum istam non manu factam templum dominici corporis, sapienter per semetipsum edificauit, deceter exornauit, gloriose ac feliciter dedicauit. A edificauit (inquā) in ipsa uerbi incarnatione, exornauit in illius ueri hominis manifestatione, dedicauit in eiusdem sacrosancta resurrectione. Quā uide licet dedicationē ille innuit Psalmi. 29. titulus, Psalmus cantici in dedicatione domus Dauid. Mittit em̄ nos titulus ad historiā & historiæ intelligentiā sacræ, quæ sicut David impensa & apparatu suo p̄ manū Salomonis templū domino edificauit, & postea cū iocunditate & solennitatibus uerbis ad laudē dñi dedicauit: sic corpus Christi scdm̄ singularem natiuitatem, & immunitatē a peccato, fuit edificatū: post resurrectionē uero secundū impassibilitatē & immortalitē, æterna gloria manet dedicatū. Manifestationem uero illā dicimus qua ma

1. Para. 22.

solennibus

qua manifestauit eū spiritus sanctus in specie colūbæ, Iohanne prædicante. Et ego nesci eba eum, sed ut manifestetur in Israhel, propterea ueni ego in aqua baptizans. In istis igitur tribus splendoribus gratiæ, quæ diffusa est in labijs tuis, speciosa forma præ filijs hominū, sic sanctā trinitatē laudamus & glorificamus, ut sanctū spiritū de patre & de filio procedentē pariter prædicemus opificē istius domus, quæ uidelicet domus es tu secundū humanitatem, in qua requiescit ipse cū omnibus, quas tibi thesaurizauit, diuitijs siue thesauris sapientiæ & scientiæ.

¶ De septem eiusdem domus columnis: & quis primus autor fuerit huius numeri, ut scriberet septem spūs dei. Cap. III.

Septem colūnas, quas excidit sapientia in ista domo sua (sicut dicit scriptura, Sapientia ædificauit sibi domū, excidit columnas septem) septē esse spiritus dei, quis non audiuit consonantibus scripturis alijs: Nā, exēpli gratia, propheta Esaias dixit, Et egredietur uirga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eū spiritus domini, spiritus sapientiæ & intellectus, spiritus consilij & fortitudinis, spiritus scientiæ & pietatis, & replebit eū spiritus timoris domini. ¶ Multa sunt in scripturis consonantia sanctū septiformem spiritum, sub sacramento numeri septenarij uidelicet septem lampades ante thronū dei, septem cornua agni, septem eius oculi, quod non est aliud, q̄ apud Zachariam prophetam, in uno lapide septem oculi, & in uno candelabro septem lucernæ super caput unius candelabri. ¶ Verū nos istud quærimus, & inuenire delectabile est, quis primus fuerit autor numeri huius, ut scriberet septem spiritus domini, & quam ob causam idē septem spiritus, nomine columnarū totidem debuerint significari. Non est dubiū quin omnia sint diuinæ autoritatis quæcūq; habentur in scripturis canonicis: ueruntamen tunc melius placet, & abundantius lætificat ipsa diuina autoritas, cum diuina quælibet scriptura simul autoritatem siue testimonium habet de aliqua priore scriptura. Exempli gratia. Quod in Zacharia scriptum est: ut iam meminimus) quia super lapidem unū septem sunt oculi, cum sit diuinæ autoritatis: spiritus eū sanctus per os omnium prophetarū locutus est, attamen amplius ex eo delectat, quod ante istum Esaias propheta (cuius iam meminimus) scripsit apertissime septem spiritus domini, ita ut singulos proprijs quoq; exprimeret uocabulis. ¶ Hoc igitur quærimus, utrum & iste qui sine dubio diuina scripsit autoritate, sapientia ædificauit sibi domum excidit columnas septem, priorem quempiam legerit, siue audierit, similia loquentem. Verbi gratia, Dauid siue Moysen. Quærentes istud, cito inuenimus, quia præcessor huius & omnium prophetarum, in isto sacramento numeri septenarij, Moyses fuit, cuius scriptura profluens, nō ab homine, siue à literatura manu scripta cuiuspiam hominis, sed ab ipsius ore, quasi fons scripturarum est, nam cæteræ omnes scripturæ propheticæ, quasi riuus sunt eiusdem fontis. Hoc demonstrare promptū est, si tamen paucis rem tantā lingua uerbis explicare potest.

¶ De septem diebus primis, & quod spiritus domini qui ferebatur super aquas, ex illis cognosci debeat quod sit spiritus septiformis, primum spiritus timoris, secundū diuisionem tenebrarum & lucis, & in supremo spiritus sapientiæ, secundū diem septimum, in quo deus requieuit. Cap. III.

In principio spiritus domini ferebatur super aquas, qui uidelicet spiritus dei bonitas ipsius est. Pro hac bonitate sua deus sex diebus cuncta creauit, & in septimo requieuit. Et quoniam à creatura cognoscitur creator, sicut Ap̄tus dicit. Inuisibilia ipsius eū, à creatura mundi per ea quæ facta sunt intellecta conspiciuntur: sempiterna quoque uirtus eius & diuinitas, iccirco nos maxime, qui cognoscens deum, sicut deum glorificare & gratias agere cupimus, à creatura ipsorū dierum ipsum, qui ante omnem diem ferebatur super aquas, debemus cognoscere spiritum sanctū. ¶ Videlicet ab illo die, quo diuisit deus lucem & tenebras, id est, angelos bonos & angelos malos, cognoscitur spiritus iste, quia spiritus timoris est. Timorem quippe efficit credenti animæ memoria illius iudicij magni & terribilis, quo angeli tenebrarum ab angelis lucis tanta diuisione diuisi sunt, ut ultra in æternum recuperari non possint. De quo, uidelicet timore, siue spiritu timoris, scriptum est in IOB. Potestas & terror apud illum est, qui facit

Iohan. 7.

Psalm. 44

Septē colūnas
repli, septem
spūs domini.
Esaiæ. 11.

Numerus septenarius.
Apoca. 4. 5.
Zacha. 3. 1.

Zacha. 3.

Esaiæ. 11.

Prouer. 9.

Libri Moysi,
fons scripturarum.

Gene. 1.

Roma. 1.

Spūs timoris
domini in primo die.

Iob. 27.
qui facit